

STANDARDNI POMORSKO-KOMUNIKACIJSKI IZRAZI

Standard Marine Communication Phrases

mr. sc. Lia Dragojević

Sveučilište u Dubrovniku

UDK 811.111'373.46:656.61

Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet u Rijeci izdalo je sveučilišni udžbenik STANDARDNI POMORSKO-KOMUNIKACIJSKI IZRAZI MEĐUNARODNE POMORSKE ORGANIZACIJE / IMO STANDARD MARINE COMMUNICATION PHRASES (IMO SMCP 2001).

Publikacija sadržava 281 str., format je 17 x 24 cm, meki uvez, izdana je u Rijeci 2006. godine.

Urednik izdanja i voditelj projekta prevođenja je prof. dr. Boris Pritchard, redoviti profesor Pomorskog fakulteta u Rijeci, koji je o pomorskomu engleskom jeziku dosad objavio više od 60 znanstvenih radova, u zemlji i inozemstvu.

U Uvodu se navodi pregled nastajanja zbira izvornih izraza na engleskom jeziku za govornu komunikaciju na moru i ciljevi njihove uporabe u pomorstvu.

Ova vrlo vrijedna publikacija poslužit će u različitim situacijama suvremenomu hrvatskom pomorcu.

Djelotvorna verbalna komunikacija u pomorstvu uvijek ima za cilj zaštitu ljudskih života, sigurnost plovidbe i očuvanje čistoga mora. Engleski jezik prihvaćen je kao univerzalni jezik sporazumijevanja u pomorstvu, već oko 150 godina, zbog povijesnih, ekonomskih i političkih razloga.

SMNV

Sporazumijevanje na moru treba biti jednoznačno i nedvosmisleno. U tom je smislu Međunarodna pomorska organizacija (IMO) u publikaciji *Standard Marine Navigational Vocabulary* (IMO SMNV) 1977. i u dopunjenom izdanju 1985., ujednačila i normirala vokabular i izraze koji se rabe u govornim situacijama na moru. Publikacija je rezultat istraživanja u okviru projekta SEASPEAK, koji je vodio F.W.Weeks.

SMCP

Da bi se SMNV (*Standard Marine Communication Phrases*) proširio i osuvremenio, prišlo se iscrpnom proučavanju pomorskih komunikacija na globalnoj razini, pa je od 1997. do 2001. izrađeno nekoliko verzija priručnika SMCP. Nakon probne primjene IMO je 2001. prihvatio i objavio IMO SMCP 2001. u zamjenu za SMNV 1977/1985 (Rezolucija A. 918/22).

Prijevod prvoga izdanja SMNV, koje je objavljeno 1979., napravio je ing. Nikša Zrilić. Prijevod trećeg, izmijenjenog izdanja IMO SMNV iz 1985. objavila je Školska knjiga, a preveli su ga prof. Josip Luzer i prof. dr. Dinko Zorović. Taj prijevod osnova je za izbor hrvatskog nazivlja u najnovijem izdanju izvornika SMCP 2001.

Projekt prevođenja vodio je Boris Pritchard sa suradnicima sa

Zavoda za navigaciju i Zavoda za brodsko strojarstvo i energetike s istoga fakulteta.

Ovaj sveučilišni udžbenik poslužit će se u nastavi pomorskoga engleskog jezika na pomorskim fakultetima u Hrvatskoj, ali je preporučan i svim našim pomorcima.

Tekst priručnika podijeljen je u dva dijela:

Dio A obuhvaća izraze za vanjsko komuniciranje (A1) i izraze za komuniciranje na brodu (A2). Taj je dio obvezan u primjeni Pravilnika Konvencije STCW 1995, tablica A – II /1.

Dio B namijenjen je sigurnosti plovidbe te pri radu i rukovanju teretom i u komuniciranju s putnicima.

Tekst priručnika tiskan je dvojezično, i to na lijevoj stranici engleski izvornik, a na desnoj prijevod na hrvatski jezik.

Dio A donosi izraze za vanjsko komuniciranje i sadržava odjeljke za sljedeće situacije:

Radiopromet u pogibli, Radiopromet s oznakom žurnosti, Komunikacije vezane uz sigurnost, Peljarenje, Posebni dio, Standardni izrazi službe VTS-a.

Prilog A1 – donosi izraze za vanjsko komuniciranje i Standardne poruke u sustavu GMDSS-a, Standardne poruke pogibli, Standardne poruke žurnosti, Standardne poruke sigurnosti.

Prilog A2 – obuhvaća izraze za sporazumijevanje na brodu: Standardne naredbe za kormilarenje, Standardne naredbe za upravljanje strojem i Peljar na mostu.

Dio B donosi izraze za sporazumijevanje na brodu, svrstane u potpoglavlja: Rukovanje brodom, Smjena straže, Trim, nagnuće i stabilitet, Sigurnost na brodu, Opće radnje, Sigurnost na radu, Protupožarna zaštita i gašenje požara, Sprječavanje prodora vode, Nasukanje, Traganje i spašavanje - radnje na brodu, Teret i rukovanje teretom, Nadzor nad teretom, Skrb o putnicima, Kratke obavijesti i upute, Evakuacija i vježbe napuštanja broda, Pomaganje putnicima u opasnosti.

Standardni pomorsko-komunikacijski izrazi Međunarodne pomorske organizacije (IMO SMCP) sastavljeni su kako bi pridonijeli sigurnosti plovidbe, kako bi se normirao jezik kojim se koristi pri komunikacijama na moru i prilazima luka, plovidbenim prolazima i lukama te na brodovima s višejezičnim posadama, i kako bi se pomoglo pomorskim obrazovnim ustanovama da postignu te navedene ciljeve.

Zbir pomorskih izraza ne bi se smio smatrati stručnim priručnikom o uputama za rad, već samo jezičnim priručnikom.

Prema Međunarodnoj konvenciji o standardima obrazovanja, stjecanju ovlaštenja i držanju straže pomoraca iz 1978. (IMO STCW 78/95), s izmjenama i dopunama iz 1995. godine, zahtijeva se da kandidati za stjecanje ovlaštenja časnika straže na brodovima do 500 bt i većima budu sposobni koristiti se i razumjeti IMO SMCP 2001.

Rukopis primljen: 22. 1. 2008.

